

7/27898

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 2854
Konu : Ankara Milletvekili
Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ'nin
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2013
27/07/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 18.07.2013 tarihli ve 43452547-129.07-134454 sayılı yazı.

Ankara Milletvekili Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ'nin Bakanlığıma yönelttiği, TBMM 7/27898 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan AYRAKTAR
Bakan



EK:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN PROF. DR. ÖZCAN YENİÇERİ'NİN
TBMM 7/27898 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

- 1- 2002 - 2013 yılları arasında, yıllara göre denizlerde bulunan platform ve boru hatlarında kaç kez sızıntı tespit edilmiştir? Bu sızıntılar sonucunda denizlere karışan maddelerin miktarı ne kadardır? Bu sızıntılara neden olan şirket, kişi, kurum, kuruluşlara verilen cezaların miktarı ne kadardır? Bunlar hakkında yapılan işlemler nelerdir?
- 2- 2002 - 2013 yılları arasında gemiler ve diğer deniz araçlarının neden olduğu kazalar sonucunda oluşan deniz kirliliği nedeniyle sorumlu şirket, kimse, kurum, kuruluşlara kesilen cezalar ve uygulanan hukuki, cezai yaptırımlar nelerdir?
- 3- Denizlerimizde yaşanabilecek ve olumsuz çevresel etkileri olabilecek tanker kazası vs. durumlar için alınan önlemler nelerdir? Bu alanda yürütülen eğitim, öğretim çalışmaları nelerdir? Bu gibi durumlarda kullanılacak teknolojik/teknik ekipmanlar ile görev alacak uzman kimselerin sayıları kaçtır, bunlar kim ve hangileridir?

CEVAP:

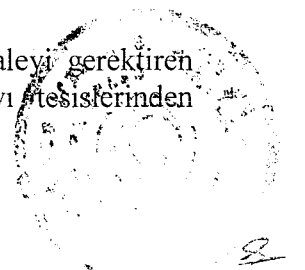
Ülkemizde IMO (Uluslararası Denizcilik Örgütü) ve AB düzeyinde kazasal deniz kirliliğinin önlenmesine ilişkin mevcut sözleşme, protokol ve direktiflerin uyumlaştırılması kapsamında 5312 sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun, 11 Mart 2005 tarih ve 25752 sayılı Resmi Gazetede, Kanuna ilişkin Uygulama Yönetmeliği ise 21 Ekim 2006 tarih ve 26326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanun ve Uygulama Yönetmeliği çerçevesinde kıyı tesisleri, açık deniz tesisleri ve boru hatları da dâhil kıyıda veya kıyıya yakın bölgelerde denizlerin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesine yol açabilecek faaliyetleri icra eden tesis olarak tanımlanmış, gemilerin ve kıyı tesislerinin bulundurma gerekliliği olan acil müdahale planlarının içerikleri ve mali sorumluluk garantileri belirlenmiştir.

5312 sayılı Kanun kapsamında genel koordinasyon görevi Bakanlığımıza verilmiştir. Söz konusu Kanun ile kazalara müdahale edilebilmesi, kirlenmenin önlenmesi veya etkilerinin en aza indirilmesi; insanların zarar görmesinin engellenmesi ve mal kaybının önlenmesi; etkin bir şekilde deniz ve deniz çevresinin korunması sağlanmaktadır.

Bu çerçevede; ulusal ve bölgesel seviyede acil müdahale sistemini oluşturmak ve koordinasyon ve işbirliğini kolaylaştırarak kamu ve özel kaynakların etkin kullanılması ile deniz çevresinin korunmasını sağlamak amacıyla 1 ulusal ve 6 adet bölgesel acil müdahale planı Bakanlığımızca hazırlanmış ve 08.02.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Tüm kıyılarımız için hazırlanmış olan bahse konu planlar ile; acil müdahaleyi gerektiren çarpışma, kırılma, yangın, patlama vb. nedenlerle gemilerden veya kıyı tesislerinden



kaynaklanan kirlenme durumunda yapılacak işler, kazaya müdahale yöntemleri, kurumlar arası işbirliği, kurumların yetki, görev ve sorumlulukları vb. tüm hususlar detaylı olarak tanımlanmıştır.

Kanun kapsamında kıyı tesislerinin kazalara karşı hazırlıklı olmalarının sağlanması amacıyla denizde bulunan platform ve şamandıralar da dâhil olmak üzere 231 adet kıyı tesisi belirlenerek, risk değerlendirmesi ve acil müdahale planı hazırlamaları sağlanmıştır. Bu kıyı tesislerinden 222 tanesine ait risk değerlendirmesi ve acil müdahale planı onaylanmıştır.

Kanun çerçevesindeki olaylara müdahale etmek ve kapasite artırımını sağlamak amacıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı koordinasyonunda 11 adet firmaya müdahale yetkisi verilmiştir. Yine Kanun kapsamında müdahalede bulunacak kişilerin uzmanlığını sağlamak üzere eğitim konusunda Bakanlığımızın da katılımı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından özel kurum kuruluşlara eğitim ve tatbikat yetkisi verilmektedir. Böylece gerek kıyı tesisinde gerekse müdahalede bulunacak firmalarda eğitilmiş personel bulunması temin edilmektedir.

Acil müdahale planları kapsamında amacımız; kazalara müdahale edebilmek, kirlenmeyi önlemek veya etkilerini en aza indirmek, insanların zarar görmesini engellemek ve mal kaybını önlemek, etkin bir şekilde deniz ve deniz çevresinin korunmasını sağlamaktır.

Dolayısıyla, petrol ve diğer zararlı maddelerle oluşacak deniz kirlenmesine kısa sürede ve etkin müdahale için gerekli sayıda araç, ekipman, malzeme ve personel belirlenmiş, deniz çevresinin ve kıyıların petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesine karşı hassasiyetlerini ve alınacak tedbirleri tespit edilmiş, zararların tespiti ve tazmini çalışmalarının doğru ve etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak ve müdahale sonrası deniz çevresinin ve kıyılarının rehabilitasyonun en etkin şekilde uygulanmasını sağlamak için çalışmalar yapılmıştır.

Ayrıca; denizlerde bulunan platform, gemi ve deniz araçlarından kaynaklanan kasti veya kazara oluşan illegal deşarjların tespiti ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinin (1) bendinde (son paragrafında belirtilenler hariç) belirtilen hükümler kapsamında cezai müeyyidelerin uygulanması için Sahil Güvenlik Komutanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına bağlı Liman Başkanlıkları, İstanbul, Kocaeli, Antalya ve Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlıkları yetkilendirilmiştir.

Diğer taraftan kıyı tesislerinde meydana gelebilecek kazaların çevreye vereceği zararları tazmin etmek üzere “Kıyı Tesisleri Deniz Kirliliği Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası”nın yapılması ilgili Kanun ile zorunlu kılınmıştır. Bu çerçevede yaptırılan sigorta örnekleri Bakanlığımıza gönderilmekte ve bu örneklerin mevzuata uygunluğu incelenerek, gerekli düzeltmelerin yapılması sağlanmaktadır. “Kıyı Tesisleri Deniz Kirliliği Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası” yaptırmayan kıyı tesislerine yapılacak denetimler sırasında Çevre Kanununun 20 nci maddesinin (g) bendi uyarınca ceza işlem uygulanabilmektedir.

Ayrıca 5312 sayılı Kanunla belirlenen ancak “Kıyı Tesisleri Deniz Kirliliği Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası” kapsamında bulunmayan zararlar için Çevre Kirliliği Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları yayımlanmış olup, bahse konu sigorta kıyı tesisleri tarafından yaptırılmaktadır.

Kanun kapsamında kıyı tesisi ve/veya gemi kaynaklı deniz kirliliğine sebep olan kazalar meydana geldiğinde ulusal ve bölgesel planlar kapsamında oluşturulmuş olan zarar tespit

komisyonları toplanmakta, 3. şahıslara ve çevreye verilenler de dâhil olmak üzere tüm zararlar tespit edilmektedir. Bu çerçevede zararları tazmin etmek üzere gemi/kıyı tesisi mali garantörüne gerekli başvurular yapılmaktadır. Bütün bu işlemlerin yanı sıra; olay sonrası sorumlu tarafa Bakanlığımız ve/veya yetki devri yapılan kurum/kuruluşlarca Çevre Kanununun ilgili maddelerince cezai müeyyide işlemleri uygulanmakta ve hukuki işlemlerin yapılması için gerekli mercilere bildirimler yapılmaktadır.

Bugüne kadar platform ve boru hatlarında kaza sonucu deniz kirliliğine sebep olacak şekilde bir olay meydana gelmemiştir. Diğer taraftan 2008-2012 yılları arasında gerek kaza sonucu gerekse kasti olarak deniz kirliliğine sebep olan gemilerin karıştığı olay sayısı 2103 olup, toplam kesilen para cezası miktarı ise 43.182.292 TL'dir.

